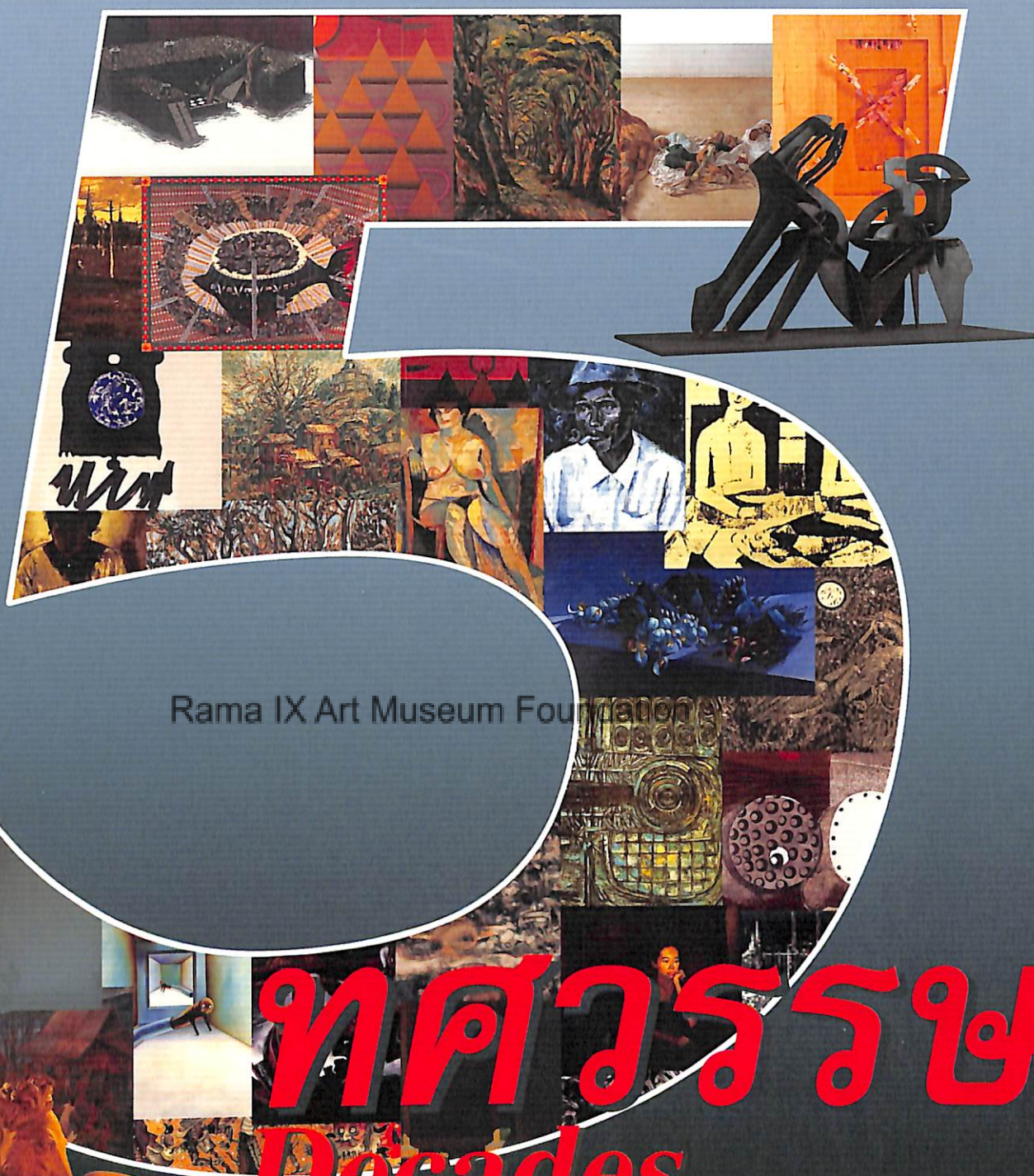

Rama IX Art Museum Foundation

ทศวรรษ *Decades*

ศิลปกรรมแห่งชาติ

of The National Exhibition of Art

5 ทศวรรษ
ศิลปกรรมแห่งชาติ
2492-2541

5 DECADES
OF THE NATIONAL EXHIBITION OF ART
1949-1998

Rama IX Art Museum Foundation

ณ หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ

1 - 30 มิถุนายน 2542

วันจันทร์ - วันศุกร์ เวลา 9.00 น. - 19.00 น.

วันเสาร์ เวลา 9.00 น. - 16.30 น.

(ปิดวันอาทิตย์และวันหยุดราชการ)

at Art Gallery, Silpakorn University,
Wang Tha Phra, Bangkok

JUNE 1 - 30, 1999

Monday - Friday 9.00 a.m. - 7.00 p.m.

Saturday 9.00 a.m. - 4.30 p.m.

(Closed on Sunday and Public Holidays)

กำเนิดนิทรรศการศิลปกรรมแห่งชาติ

การนำเสนอผลงานสู่สาธารณชนในช่วงที่ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี สอนศิลปะที่โรงเรียนประณีตศิลปกรรมนั้น ได้จัดแสดงผลงานศิลปะของนักเรียนชั้นในงานฉลองรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นงานประจำปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2481 อันเป็นช่วงสมัยที่รัฐบาลไทยภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรี จอมพล ป. พิบูลสงคราม มีนโยบายปลูกฝังประชาชนให้ตื่นตัวในเรื่องวัฒนธรรมและความรักชาติ

ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ได้เสนอแนะกรมศิลปากรให้จัดงานศิลปกรรมแห่งชาติขึ้นเป็นครั้งแรก ในปี พ.ศ. 2492 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการช่วยให้ประเทศมีความก้าวหน้า เกิดความเคลื่อนไหวในงานด้านศิลปะ และเพื่อกระตุ้นให้ประชาชนมีความรู้และเข้าใจในงานศิลปะสมัยใหม่ อันเป็นผลให้ประเทศไทยมีศิลปินที่มีความสามารถในสาขาศิลปะต่างๆ ส่งผลงานศิลปะเข้าแข่งขันและแสดงร่วมกันเป็นประจำทุกปี นับเป็นการบุกเบิกงานศิลปะร่วมสมัยของประเทศไทยให้เกิดขึ้นต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

การดำเนินงานการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 1-14 กรมศิลปากรร่วมกับมหาวิทยาลัยศิลปากร เพราะมหาวิทยาลัยศิลปากรอยู่ในสังกัดของกรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ ภายหลังจากครั้งที่ 15 จนถึงปัจจุบัน มหาวิทยาลัยได้แยกออกจากกรมศิลปากร ไปสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี และทบวงมหาวิทยาลัยในที่สุด นับแต่นั้นมา มหาวิทยาลัยศิลปากรจึงเป็นองค์กรหลักในการดำเนินการจัดแสดงงานศิลปกรรมแห่งชาติ

ในการจัดประเภทของศิลปกรรมแห่งชาตินั้น มีการจัดแบ่งประเภทผลงานการประกวดออกเป็นหลายประเภท และมีการเปลี่ยนแปลงหลายครั้ง ประเภทของผลงานที่มีอยู่ในระยะแรกๆ ตั้งแต่ครั้งที่ 1-14 ก็คือ จิตรกรรม ประติมากรรม ศิลปะประยุกต์ มณฑลศิลป์ ภาพโฆษณา ภาพเฮอร์น ศิลปะตกแต่ง ภาพพิมพ์ วาดเส้น และศิลปะเด็ก ซึ่งการจัดแบ่งประเภทจะเปลี่ยนแปลงไปมาอยู่หลายครั้ง สาเหตุหนึ่งคาดว่าเพื่อเป็นการกระตุ้นผู้ที่ทำงานในแต่ละประเภทให้มีความสนใจทำงานสร้างสรรค์ โดยระยะเวลาดังกล่าวนั้น การศึกษาศิลปะในมหาวิทยาลัยจะแบ่งประเภทวิชาเหมือนกับที่มีการประกวด ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี และผู้ร่วมจัดการประกวดจึงกำหนดประเภทการประกวดขึ้นในแนวทางนี้ เพื่อให้กำลังใจเพื่อส่งเสริมให้ผู้สร้างผลงานมีความมานะพยายาม ครั้นต่อมาภายหลังใน พ.ศ. 2507 การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 15 ได้จัดแบ่งประเภทออกมาชัดเจนขึ้นเป็น จิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ และมาปรับเปลี่ยนอีกครั้งในครั้งที่ 27 ให้เพิ่มประเภทสื่อประสม (Mixed Media) เพื่อให้ศิลปินมีอิสระในการเลือกใช้สื่อมากขึ้นและเท่าเทียม เป็นการเปิดโอกาสให้แก่ศิลปินที่ทำงานในลักษณะที่แตกต่างออกไปจากศิลปะ 3 ประเภทเดิมเหล่านั้นได้มีหนทางในการนำเสนอผลงาน จากนั้นในครั้งที่ 30 ก็กลับมาใช้แบบเดิม มี 3 ประเภท คือ จิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ และในครั้งที่ 37 พ.ศ. 2534 ได้จัดให้มี 4 ประเภทอีกครั้ง คือ จิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ และสื่อประสม และใช้การแบ่งประเภทผลงานประกวดดังกล่าวมาจนถึงปัจจุบัน

ผู้ชนะการประกวดในระยะแรกจะได้รับเกียรติคุณ โดยได้รับเหรียญรางวัล ต่อมาภายหลังได้มีการเปลี่ยนแปลงให้ผู้ชนะการประกวดได้รับเงินรางวัลพร้อมกับเหรียญรางวัล ซึ่งแบ่งออกเป็นรางวัลเกียรติยศอันดับ 1 เหรียญทอง รางวัลเกียรติยศอันดับ 2 เหรียญเงิน รางวัลเกียรติยศอันดับ 3 เหรียญทองแดง และศิลปินที่ได้รับเหรียญทองครบ 3 ครั้ง หรือได้รับเหรียญทอง 2 ครั้งกับเหรียญเงิน 2 ครั้งในประเภทเดียวกัน จะได้รับเกียรติยกย่องเป็น ศิลปินชั้นเยี่ยม ทั้งนี้เพื่อเป็นกำลังใจและเป็นการยกระดับศิลปินและวงการศิลปะให้ก้าวสู่มาตรฐานและความมีเกียรติคุณในงานสร้างสรรค์ทางศิลปะ

ศิลปกรรมแห่งชาติดำเนินการต่อเนื่องมา และมีศิลปินทั้งที่สำเร็จการศึกษามาจากสถาบันต่างๆ หรือศิลปินอิสระที่สร้างสรรค์ผลงานอยู่เป็นอาชีพประจำ ส่งผลงานเข้าร่วมมาตลอด การตัดสินการประกวดดำเนินการโดยคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วย ศิลปิน นักวิชาการทางศิลปะ และผู้รอบรู้ในงานศิลปะ ช่วยกันพิจารณาตัดสิน

ในปี พ.ศ. 2505 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 13 และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานภาพฝีพระหัตถ์เข้าร่วมในการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 14 มาจนถึงปัจจุบัน และจากการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 22 เป็นต้นมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผู้แทนพระองค์เป็นประธานในพิธีเปิดการแสดงจนกระทั่งปัจจุบัน

The National Exhibition of Art

Presenting works of art to the public during the time when Professor Silpa Bhirasri taught his art lessons at the Art School began with organizing the students' art exhibition at the Constitution Fair. The project was launched in 1938, when the government headed by Field Marshal Pibulsongkram had the policy of promoting national culture and encouraging the public's nationalistic awareness.

Upon Professor Silpa Bhirasri's suggestion, the Fine Arts Department initiated the National Exhibition of Art in 1949. The purpose was to promote national development and progress in art and to encourage public appreciation and understanding of modern art. Since its inception prominent artists of various branches have participated in the National Exhibition of Art. The initiative can be regarded as a crucial pioneering project that has continued to the present time.

The organization of the 1st-14th National Exhibition of Art was a joint Fine Arts Department - Silpakorn University collaboration. This was because the University was still under the Department's jurisdiction. Beginning with the 15th National Exhibition of Art, when the University was transferred from the Fine Arts Department to the Prime Minister's Office (and finally to the Ministry of University Affairs), the project has been the sole responsibility of Silpakorn University.

Various types of categories were introduced to account for the wide range of works submitted for the National Exhibition of Art. During the 1st-14th events many types could be identified as: painting, sculpture, applied arts, children's art, decorative arts, commercial/advertising art, monochrome, ornamental art, graphic arts and drawings. The categories were occasionally adjusted, presumably to provide artists working in those various areas with impetus to continue their creative work. At that time Silpakorn University's art subjects were organized into such specializations. Professor Silpa Bhirasri and those involved in the organization of the National Exhibition of Art thus adopted such categorization for the event to inspire those engaged in the University's specializations to persist with them. In 1964, at the 15th National Exhibition of Art, more simplified categories were adopted, which identified three major sections: painting, sculpture and graphic arts. Later, at the 27th National Exhibition of Art, another type of artistic style, that of mixed media, was added to better differentiate works of art submitted for competition and participation in the event.

For the 30th National Exhibition of Art it was decided to revert back to the three categories of painting, sculpture and graphic arts. However, from the 37th National Exhibition of Art in 1991, it was changed back again to four sections, including mixed media, and this has continued to the present.

During the early years winners of the competition were awarded honorary medals. In the later events the winners were given medals as well as prize money. There are three levels of awards: first prize gold medal award, second prize silver medal award and third prize bronze medal award. Artists who have won three gold medals, or two golds and two silvers in the same category of creative work, are conferred the title, 'Artist of Distinction'. All these recognitions have been meant to provide incentives and upgrade the standard of artistic work and their prestige in Thai society.

The National Exhibition of Art has continued to the present day, and artists who are graduates and teachers of the various art institutes, together with freelance artists who pursue their own artistic careers, have taken part in the event. Selection of winners of the competition is undertaken by a jury whose members normally include artists, art specialists and other qualified persons.

In 1962, His Majesty the King graciously presided over the opening ceremony of the 13th National Exhibition of Art, and ever since has consented to include some of his own paintings in the Exhibition.

During the first decade of King Bhumibol's reign, modern art in Thailand grew considerably. Not only was it a novelty for Thai society, but it meant that art progress in Thailand is comparable to that of the international contemporary art scene. Furthermore the artist's continued preoccupation with traditionalism and cultural concerns has given a new creative identity linking the past with the present.

ทศวรรษที่ 1 พ.ศ. 2492 – 2501 : จากธรรมชาติและความเหมือนจริง

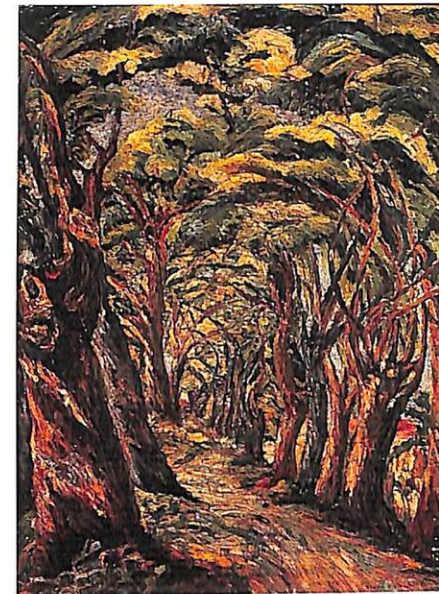
ภายหลังการผลักดันให้เกิดงานศิลปกรรมแห่งชาติ โดย ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี เล็งเห็นความก้าวหน้าของการสร้างสรรค์ศิลปกรรมในประเทศไทย เปิดสนามทางด้านศิลปะขึ้นเพื่อให้ศิลปินได้ใช้เวลาสร้างสรรค์ผลงานในแต่ละช่วงปีที่ว่างเว้นจากการทำงานราชการของกรมศิลปากร หรืองานประจำอื่นๆ เพื่อการดำรงชีพ

ผลงานของศิลปินไทยในช่วงแรก จะเป็นผลงานของกลุ่มลูกศิษย์ของศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งการจัดหารางวัลมาก็เพื่อก่อให้เกิดกำลังใจในกลุ่มผู้สร้างสรรค์งานศิลปะ ได้มีพลังและแรงบันดาลใจให้เกิดความหวังในการก้าวไปเป็นศิลปินผู้มีชื่อเสียง

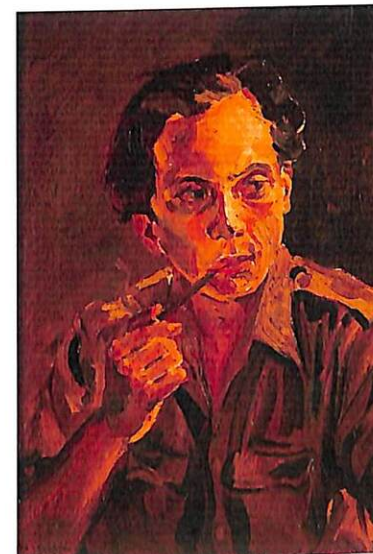
จากนโยบายสร้างศิลปินจากการประกวดศิลปกรรมแห่งชาติ ก่อให้เกิดรูปแบบและลักษณะงานศิลปะที่มีความหลากหลายมากมาย มีศิลปินไทยเข้าร่วมในงานศิลปกรรมแห่งชาติมากขึ้นตามลำดับ สังคมไทยในยุคสมัยนั้นเริ่มรับรู้การแสดงผลงานศิลปกรรมในที่สาธารณะ และเรียนรู้ความเคลื่อนไหวของงานศิลปะสมัยใหม่

ผลงานศิลปะในช่วงทศวรรษแรกของงานศิลปกรรมแห่งชาติ มีรูปแบบเหมือนจริงเป็นส่วนใหญ่ แนวทางการสร้างสรรค์ของศิลปินไทยได้รับความบันดาลใจจากเรื่องราวของคนและทิวทัศน์ในธรรมชาติ งานประติมากรรมแสดงให้เห็นถึงประสบการณ์และความสามารถในการสร้างงานแบบเหมือนจริงได้อย่างชัดเจน เช่น ผลงานของแสง สงฆ์มั่งมี สิทธิเดช แสงหิรัญ ไพฑูรย์ เมืองสมบูรณ์ สนั่น ศิลการ ซึ่งใช้เรื่องราวจากคนในการแสดงออก สำหรับงานจิตรกรรมนั้นมีแนวเรื่องจากคน ทิวทัศน์และหุ่นนิ่ง การสร้างสรรค์ยังคงความจริงที่เห็นจากเนื้อหาในธรรมชาติ เช่น ผลงานของ มีเซียม ยิบอินซอย จำรัส เกียรติก้อง สวัสดิ์ ดันดีสุข ทวี นันทขว้าง ประยูร อุลูชาฎะ ทวีศักดิ์ เสนาณรงค์ เป็นต้น และในช่วงเวลานั้น มีกลุ่มศิลปินที่ได้รับความบันดาลใจจากเรื่องราวและเนื้อหาของสภาพชีวิตความเป็นอยู่และสังคมไทย รูปแบบที่สร้างสรรค์ขึ้นของศิลปินกลุ่มนี้ พัฒนาลักษณะศิลปกรรมไทยแนวประเพณีผสมผสานกับทัศนศาสตร์ส่วนตัว ได้แก่ผลงานของ ชิต เจริญประชา เขียน ยิ้มศิริ ชลุด นิ่มเสมอ ประสงค์ ปัทมานุช มานิตย์ ภู่อารีย์ เป็นต้น

Rama IX Art Museum Foundation

มีเซียม ยิบ (อินซอย), *วิถีแห่งความฝัน*, สีนํ้ามันบนผ้าใบ, 112 x 90 ซม., 2492, หอศิลป์แห่งชาติ, กรุงเทพฯ
รางวัลเหรียญทอง (จิตรกรรม)
การแสดงผลงานแห่งชาติ ครั้งที่ 1
Misiem Yip [Insoi], *Dreamer's Avenue*, Oil on Canvas, 112 x 90 cm., 1949, the National Gallery, Bangkok.
Gold Medal (Painting)
The 1st National Exhibition of Art.

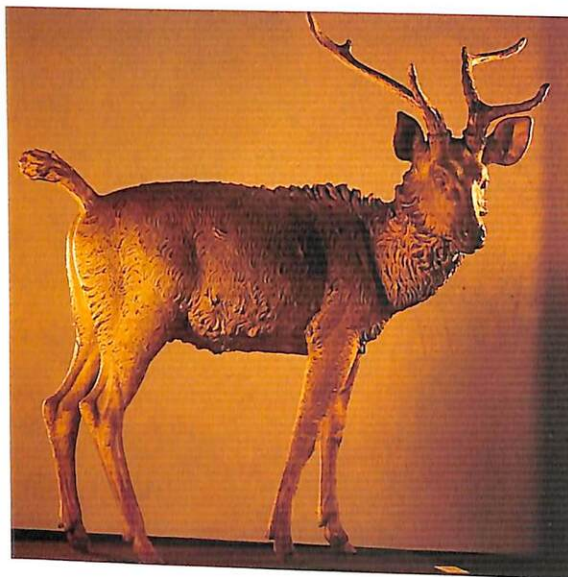
จำรัส เกียรติก้อง, *ชายฉกรรจ์ [ภาพเหมือน แสง สงฆ์มั่งมี]*, สีนํ้ามันบนผ้าใบ, 35 x 43 ซม., 2493, พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ศิลป์ พีระศรี อนุสรณ์.
รางวัลเหรียญทอง (จิตรกรรม)
การแสดงผลงานแห่งชาติ ครั้งที่ 1
Chamras Khietkong, *Young Artist, Portrait [Portrait of Mr. Sawang]*, Oil on Canvas, 35 x 43 cm., 1950, the National Museum Silpa Bhirasri Memorial.
Gold Medal (Painting)
The 1st National Exhibition of Art.

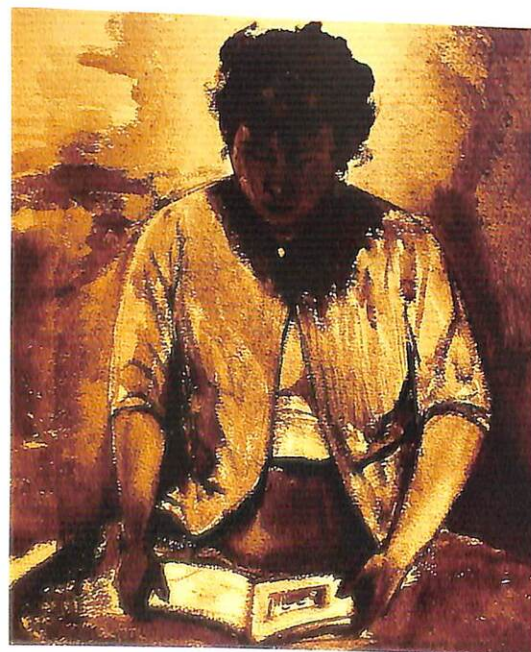
ไพฑูรย์ เมืองสมบูรณ์, *ลูกม้า*, ปูนปลาสเตอร์, 72 x 100 ซม., 2493, สมบัติศิลปิน.
รางวัลเหรียญทอง (ประติมากรรม)
การแสดงผลงานแห่งชาติ ครั้งที่ 2
Paitun Muangsomboon, *Colt*, Plaster, 72 x 100 cm., 1950, Artist's collection.
Gold Medal (Sculpture)
The 2nd National Exhibition of Art.

ทวี นันทขว้าง, *ภูเขาทอง*, สีน้ำมันบนผ้าใบ, 50 x 63 ซม.,
2494, พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ศิลป์ พีระศรี อนุสรณ์.
รางวัลเหรียญทอง (จิตรกรรม)
การแสดงผลงานแห่งชาติ ครั้งที่ 2
Tawee Nandakwang,
Golden Mountain, Oil on canvas, 50 x 63 cm.,
1951, the National Museum Silpa Bhirasri Memorial.
Gold Medal (Painting)
The 2nd National Exhibition of Art.

ไพฑูรย์ เมืองสมบูรณ์, *กวาง*, ปูนปลาสเตอร์,
116 x 144 ซม., 2496, สมบัติศิลปิน.
รางวัลเหรียญทอง (ประติมากรรม)
การแสดงผลงานแห่งชาติ ครั้งที่ 4
Paitun Muangsomboon, *Deer*, Plaster,
116 x 144 cm., 1953, Artist's collection.
Gold Medal (Sculpture)
The 4th National Exhibition of Art.

สวัสดิ์ ตันติสุข, *ชีวิตภายในบ้าน*, สีน้ำ, 60 x 50 ซม.,
2498, สูญหายที่ประเทศอิตาลี.
รางวัลเหรียญทอง (จิตรกรรม)
การแสดงผลงานแห่งชาติ ครั้งที่ 6
Sawasdi Tantisuk, *Home Life*, Water colour, 60 x 50 cm.,
1955, Lost in Italy.
Gold Medal (Painting)
The 6th National Exhibition of Art.

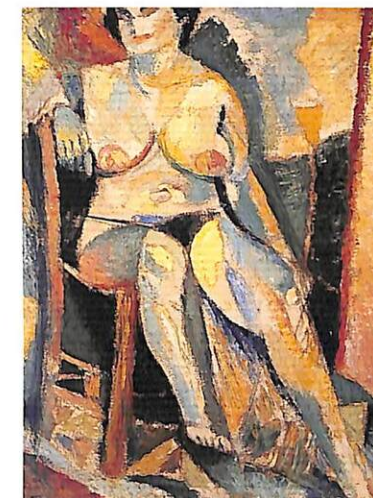

ทวี นันทขว้าง, *ดอกบัว*, สีน้ำมันบนแผ่นไม้อัด, 120 x 181 ซม.,
2499, พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ศิลป์ พีระศรี อนุสรณ์.
รางวัลเหรียญทอง (จิตรกรรม)
การแสดงผลงานแห่งชาติ ครั้งที่ 7
Tawee Nandakwang, *Lotus*, Oil on plywood, 120 x 181 cm.,
1956, the National Museum Silpa Bhirasri Memorial.
Gold Medal (Sculpture)
The 7th National Exhibition of Art.

เฟื้อ หริพิทักษ์, *สาวอิตาลี*, สีน้ำมัน, 88 x 65 ซม.,
2500, พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ศิลป์ พีระศรี อนุสรณ์.
รางวัลเหรียญทอง (จิตรกรรม)
การแสดงผลงานแห่งชาติ ครั้งที่ 8
Fua Haripitak, *An Italian girl*, Oil colour, 88 x 65 cm.,
1957, the National Museum Silpa Bhirasri Memorial.
Gold Medal (Painting)
The 8th National Exhibition of Art.

สันต์ สารกรบศิริ, *ศีรษะชายแก่* [ภาพเหมือน คนแก่ชื่อลุงเซย พบพิช],
สีน้ำมัน, 65 x 50 ซม., 2501, หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
รางวัลเหรียญเงิน (จิตรกรรม)
การแสดงผลงานแห่งชาติ ครั้งที่ 9
San Sarakornborirak, *Head of an old Man [Portrait of Mr. Choy Phopphuet]*, Oil colour, 65 x 50 cm., 1958,
the Silpakorn University Art Gallery.
Silver Medal (Painting)
The 9th National Exhibition of Art.

ทวีศักดิ์ เสนาณรงค์, *แม่น้ำเจ้าพระยา*,
สีน้ำมันบนผ้าใบ, 50 x 83 ซม.,
2501, สมบัติศิลปิน.
รางวัลเหรียญเงิน (จิตรกรรม)
การแสดงผลงานแห่งชาติ ครั้งที่ 9
Taveesak Senanarong, *Menam Chao Phya*, Oil on canvas, 50 x 83 cm.,
1958, Artist's collection.
Silver Medal (Sculpture)
The 9th National Exhibition of Art.

Rama IX Art Museum Foundation

ทศวรรษที่ 2 พ.ศ. 2502 – 2511 : อิทธิพลตะวันตกและตัวตน

ช่วงระยะเวลาดังกล่าวนี้นักศิลปินไทยได้รับการศึกษาเพิ่มเติม จากข้อมูลข่าวสารของศิลปะในสากล และการไปศึกษาด้านศิลปะจากประเทศยุโรปทำให้เกิดศิลปินหัวก้าวหน้านำเสนอผลงานศิลปกรรมในแนวทางใหม่ๆ ขึ้น อาทิ แนวทางที่ได้รับปรัชญาความเชื่อจากลัทธิศิลปะแบบอิมเพรสชันนิสม์ และแนวศิลปะแบบคิวนิสม์ ในทศวรรษนี้การสร้างสรรคผลงานอย่างเปิดกว้างของศิลปินเพื่อค้นหารูปแบบและแนวความคิดของตนเอง ทำให้งานศิลปกรรมแห่งชาติเริ่มคลี่คลายมากขึ้น ศิลปินไทยต้องการสร้างผลงานให้ประจักษ์ในความคิดของตน ถึงแม้ว่าอิทธิพลที่ได้รับจะเกิดจากศิลปะตะวันตก แต่วิวัฒนาการในผลงานเป็นข้อมูลชี้ให้เห็นถึงแนวทางการสร้างสรรค์ส่วนตัว เช่น ผลงานของ เพื่อ หริพิทักษ์ สวัสดิ์ ตันติสุข ฯลฯ

ในส่วนศิลปินที่สนใจเรื่องราวแบบไทยๆ ก็ยังคงพัฒนาต่อไป เช่น ผลงานของ ประสงค์ ปัทมานุช เขียน ยิ้มศิริ มานิตย์ ภู่อารีย์ ประหยัด พงษ์ดำ ประพัฒน์ โยธาประเสริฐ พิชัย นิรันดร์ เป็นต้น ในช่วงนี้มีกลุ่มศิลปินหัวก้าวหน้าที่สร้างสรรค์ผลงานค่อนข้างไปทางรูปแบบนามธรรมอยู่หลายคน เช่น ชำเรือง วิเชียรเขตต์ อนันต์ ปาณินท์ นิพนธ์ ผลิตะโกมล กำจร สุนพงษ์ศรี พนม สุวรรณารถ พีระ พัฒนพิระเดช วีระ โยธาประเสริฐ พจน์ สว่างศรี ทวี รัชนิกร สันต์ สารากรบริรักษ์ บัณฑิต ผดุงวิเชียร เป็นต้น

มานิตย์ ภู่อารีย์, น้ำตาลสด, สีฝุ่นบนกระดาษอัด, 64 x 250 ซม., 2502, สมบัติส่วนบุคคล ชาวต่างชาติ.

รางวัลเหรียญทอง (จิตรกรรม)

การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10

Manit Poo-Aree, *Gathering Palm-sugar-juice*, Tempera on masonite, 64 x 250 cm., 1959, Private collection.

Gold Medal (Sculpture)

The 10th National Exhibition of Art.

Rama IX Art Museum Foundation

ชลูด นิ่มเสมอ, อาหารกลางวัน, สีน้ำมัน, 80 x 100 ซม., 2502, ไม่ทราบ.

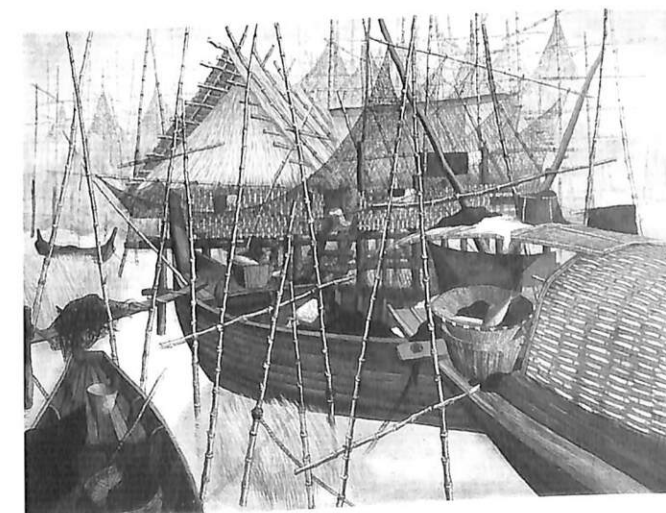
รางวัลเหรียญทอง (จิตรกรรม)

การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10

Chalood Nimsamer, *Lunch*, Oil colour, 80 x 100 cm., 1959, Unknown.

Gold Medal (Sculpture)

The 10th National Exhibition of Art.

ดำรง วงศ์อุปราช, หมู่บ้านชาวประมง,

สีฝุ่นบนผ้า, 92 x 112 ซม., 2503,

คุณพินิจ สมบัติศิริ,

รางวัลเหรียญทอง (จิตรกรรม)

การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 11

Damrong Wong-Uparaj, *Fisherman Village*,

Tempera on cloth, 92 x 112 cm.,

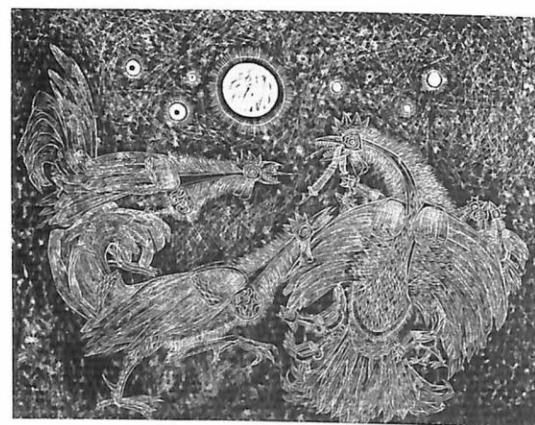
1960, Phinij Sombatsiri,

Gold Medal (Painting)

The 11th National Exhibition of Art

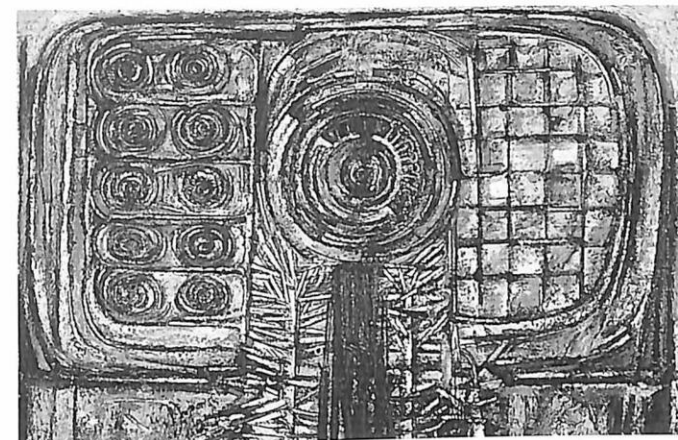
มานิตย์ ปู่อารีย์, ตะกร้อ,
แกะพิมพ์ไม้, 40 x 60 ซม.,
2504, หอศิลป์แห่งชาติ กรุงเทพฯ
รางวัลเหรียญทอง (ภาพพิมพ์)
การแสดงผลงานแห่งชาติ ครั้งที่ 12
Manit Poo-Aree, *Ta Kraw*,
Woodcut, 40 x 60 cm.,
1961, the National Gallery, Bangkok.
Gold Medal (Graphic Arts)
The 12th National Exhibition of Art.

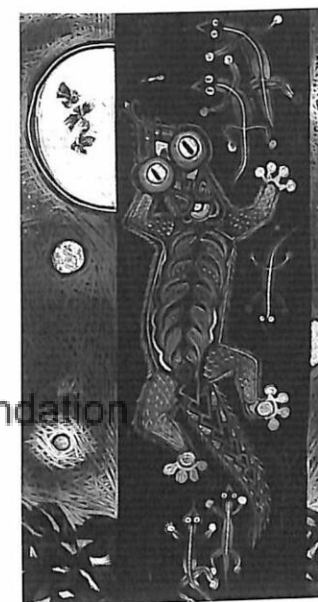
มานิตย์ ปู่อารีย์, แย่งอาหาร, แกะพิมพ์ไม้, 58 x 75 ซม.,
2505, หอศิลป์แห่งชาติ กรุงเทพฯ.
รางวัลเหรียญทอง (ภาพพิมพ์)
การแสดงผลงานแห่งชาติ ครั้งที่ 13
Manit Poo-Aree, *Scramble for food*, Woodcut, 58 x 75 cm.,
1962, the National Gallery, Bangkok.
Gold Medal (Graphic Arts)
The 13th National Exhibition of Art.

มานิตย์ ปู่อารีย์, แต่งผม, สีฝุ่น, 150 x 100 ซม., 2505, ขายไปแล้ว.
รางวัลเหรียญเงิน (จิตรกรรม)
การแสดงผลงานแห่งชาติ ครั้งที่ 13
Manit Poo-Aree, *Hair-dressing*, Tempera, 150 x 100 cm.,
1962, To Sold
Silver Medal (Painting)
The 13th National Exhibition of Art.

พิชัย นีรันด, หนึ่งและความศรัทธา,
สีน้ำมัน, 79 x 119.5 ซม., 2506,
ไม่ทราบหลักฐานที่แน่ชัด.
รางวัลเหรียญทอง (จิตรกรรม)
การแสดงผลงานแห่งชาติ ครั้งที่ 14
Pichai Nirand, *Faith*,
Oil colour, 79 x 119.5 cm., 1963.
Gold Medal (Painting)
The 14th National Exhibition of Art.

ประยัด พงษ์ดำ, ตุ๊กแก, แกะพิมพ์ไม้,
86.5 x 48.5 ซม., 2506, ?.
รางวัลเหรียญทอง (ภาพพิมพ์)
การแสดงผลงานแห่งชาติ ครั้งที่ 14
Prayat Pongdam, *Tokay*, Woodcut,
86.5 x 48.5 cm., 1963, ?.
Gold Medal (Graphic Arts)
The 14th National Exhibition of Art.

ประพัฒน์ โยธาประเสริฐ, ชักกระดาน หมายเลข 2, สีฝุ่น,
83 x 136 ซม., 2507, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
รางวัลเหรียญทอง (จิตรกรรม)
การแสดงผลงานแห่งชาติ ครั้งที่ 13
Prapat Jothaprasert, *Festival No. 2*, Tempera,
83 x 136 cm., 1964, Silpakorn University.
Gold Medal (Painting)
The 13th National Exhibition of Art.

นิพนธ์ ฤทธิ์โกมล, ความเปล่าเปลี่ยว, สีน้ำมันผสมทราย, 94 x 71.5 ซม.,
2507, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
รางวัลเหรียญเงิน (จิตรกรรม)
การแสดงผลงานแห่งชาติ ครั้งที่ 15
Nipon Pritakomol, *Loneliness*, Oil mixed sand, 94 x 71.5 cm.,
1964, Silpakorn University.
Silver Medal (Painting)
The 15th National Exhibition of Art.

ทศวรรษที่ 3 พ.ศ. 2512 - 2521 : ศิลปะเพื่อศิลปะและศิลปะเพื่อชีวิต

การค้นหาลักษณะเฉพาะในทศวรรษที่ 3 เป็นการเปิดกว้างของรูปแบบการสร้างสรรค้อย่างกว้างขวาง กล่าวได้ว่าเป็นช่วงเวลาที่มีผลงานศิลปกรรมมีลักษณะเฉพาะตัวสูง ทั้งในแบบเหมือนจริงและกึ่งนามธรรม เช่น ผลงานของ บัณฑิต ผดุงวิเชียร จักรพันธุ์ โปษยกฤต เป็นต้น สำหรับรูปนามธรรมนั้นถือเป็นช่วงที่รุ่งเรืองที่สุด ดังจะเห็นได้จาก ผลงานของ อนันต์ ปาณินท์ ธงชัย รักปทุม ทวน อีระพิจิตร นนทิวรรณ จันทะผะลิน เดชา วราชุน กมล สุวุฒโท อิทธิพล ตั้งโฉลก เข็มรัตน์ กองสุข ชัยนันท์ ชะอุ่มงาม วิโรจน์ เจริญจิราวัฒน์ สมศักดิ์ เชาวน์ธาดาพงศ์ สุเมธาสว่าง พิษณุ ศุภนิมิตร เป็นต้น

กลุ่มศิลปินที่สร้างสรรค์ในแนวไทยประเพณีก็ยังคงนำเสนอแนวเรื่องเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา สังคม และวิถีชีวิตไทยผสมผสานกับแนวคิดต่างๆ ของตัวเอง และทศวรรษนี้ได้เกิดศิลปินรุ่นใหม่ในแนวไทยประเพณีที่น่าสนใจขึ้นหลายคน เช่น ปรีชา เกาทอง ผ่อง เช่งกิ่ง เฉลิมชัย โฆษิตพัฒน์ และปัญญา วิจินธนสาร เป็นต้น

ปรากฏการณ์อีกอย่างในทศวรรษนี้ก็คือ มีผลงานศิลปกรรมสะท้อนเรื่องราวของเหตุการณ์บ้านเมือง ที่มีการเรียกร้องทางการเมืองในวันที่ 14 ตุลาคม 2516 ซึ่งมีเหตุการณ์วันมหาวิปโยคเกิดขึ้น กับการเรียกร้องในวันที่ 6 ตุลาคม 2519 ผลงานบางส่วนในงานศิลปกรรมแห่งชาติแสดงให้เห็นถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคม ปัญหาความยากจนและความไม่เป็นธรรมในการดำรงชีวิต

อนันต์ ปาณินท์, จิตรกรรม, สีน้ำมัน, 73 x 73 ซม.,

2512, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

รางวัลเหรียญทอง (จิตรกรรม)

การแสดงผลงานแห่งชาติ ครั้งที่ 19

Anand Panin, *Painting*, Oil on canvas, 73 x 73 cm.,

1969, Silpakorn University.

Gold Medal (Painting)

The 19th National Exhibition of Art.

กมล สุวุฒโท, ภาพพิมพ์, แม่พิมพ์โลหะ, 57 x 49 ซม.,

2512, หอศิลป์แห่งชาติ กรุงเทพฯ.

รางวัลเหรียญทอง (ภาพพิมพ์)

การแสดงผลงานแห่งชาติ ครั้งที่ 19

Kamol Suwuttho, *Imagination*, Intaglio, 57 x 49 cm.,

1969, the National Gallery, Bangkok.

Gold Medal (Graphic Arts)

The 19th National Exhibition of Art.

Rama IX Art Museum Foundation

อิทธิพล ตั้งโฉลก, พิมพ์ไม้ กุมภาพันธ์ 2, แม่พิมพ์ไม้,

62 x 82 ซม., 2514, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

รางวัลเหรียญทอง (ภาพพิมพ์)

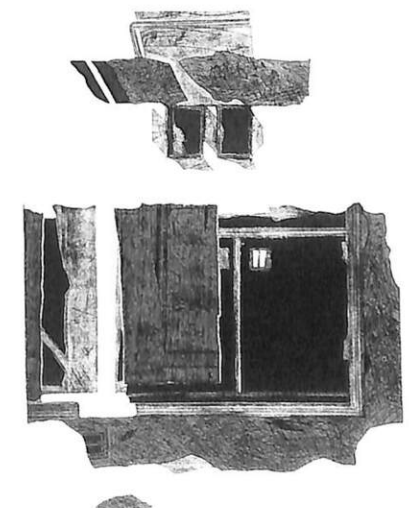
การแสดงผลงานแห่งชาติ ครั้งที่ 20

Ithipol Thangchalok, *Woodcut February 2*, Woodcut,

62 x 82 cm., 1971, Silpakorn University.

Gold Medal (Graphic Arts)

The 20th National Exhibition of Art.

เดชา วราชุน, ภาพพิมพ์ 1/2512 หมายเลข 2, แม่พิมพ์ตะแกรงไหม,

65 x 81 ซม., 2514, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

รางวัลเหรียญทอง (ภาพพิมพ์)

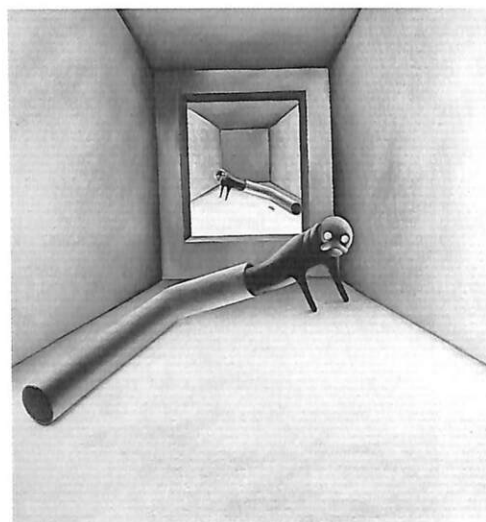
การแสดงผลงานแห่งชาติ ครั้งที่ 20

Decha Warashoon, *Print 1/1969 No. 2*, Silk-screen,

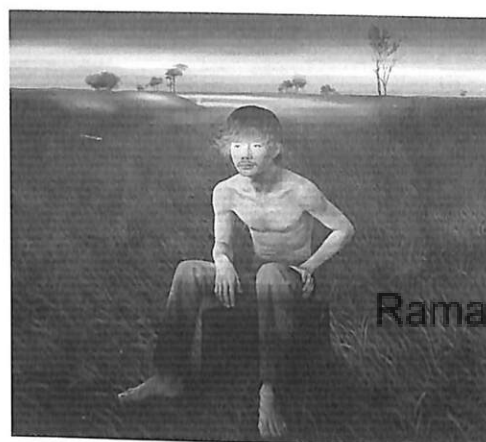
65 x 81 cm., 1971, Silpakorn University.

Gold Medal (Graphic Arts)

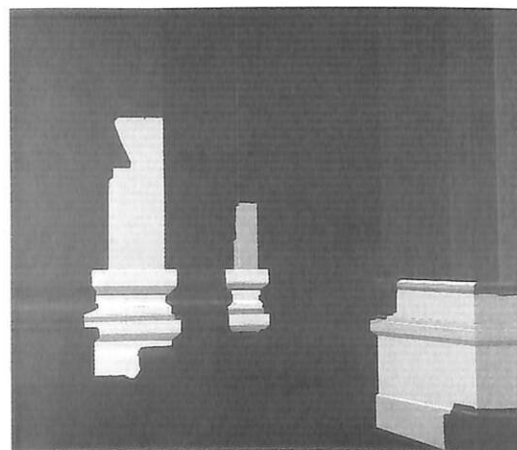
The 20th National Exhibition of Art.

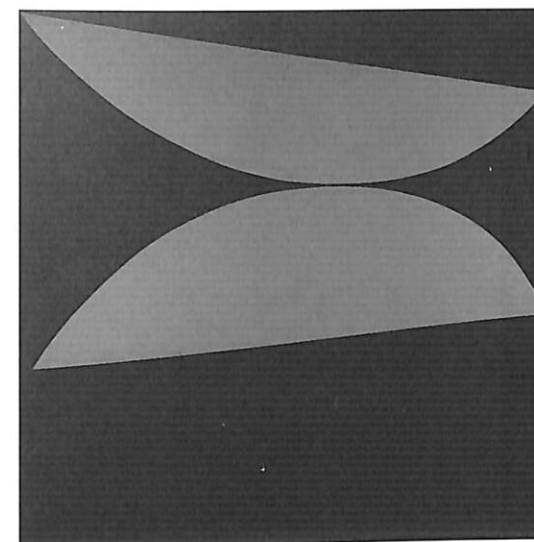
เกียรติกู้คดี ชานนหารณ, การแสดงออกของจิตใต้สำนึก 4, สีน้ำมันบนผ้าใบ, 120 x 115 ซม., 2517, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
รางวัลเหรียญเงิน (จิตรกรรม)
การแสดงผลงานแห่งชาติ ครั้งที่ 22
Kiettisak Chanonnart, *From Sub-Conscious Mind No. 4*, Oil on canvas, 120 x 115 cm., 1974, Silpakorn University.
Silver Medal (Painting)
The 22nd National Exhibition of Art.

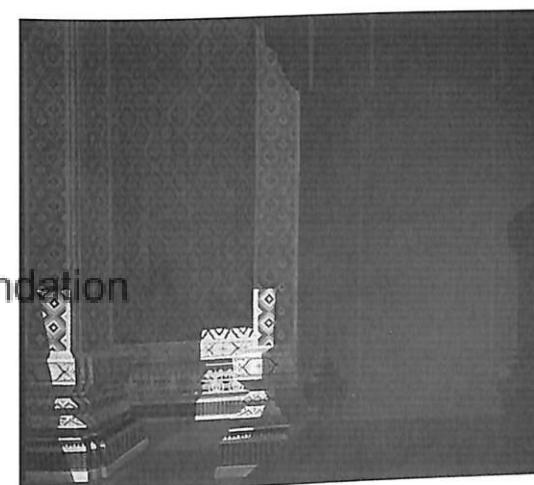
จักรพันธ์ โปษยกฤต, คนนั่ง, สีอะคริลิค, 160 x 183 ซม., 2517, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
รางวัลเหรียญเงิน (จิตรกรรม)
การแสดงผลงานแห่งชาติ ครั้งที่ 22
Chakraphand Posyakrit, *Seated Man*, Acrylic, 160 x 183 cm., 1974, Silpakorn University.
Silver Medal (Painting)
The 22nd National Exhibition of Art.

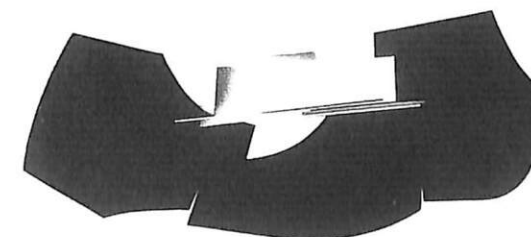
ปรีชา เถาทอง, แสงและเงา 4, สีอะคริลิคบนผ้าใบ, 108 x 123 ซม., 2519, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
รางวัลเหรียญทอง (จิตรกรรม)
การแสดงผลงานแห่งชาติ ครั้งที่ 23
Preecha Thaonthong, *Light and Shade 4*, Acrylic on canvas, 108 x 123 cm., 1976, Silpakorn University.
Gold Medal (Painting)
The 23rd National Exhibition of Art.

วิโรจน์ เขียมจิราวัฒน์, กรุงเทพฯ 1975 หมายเลข 1, สีอะคริลิค, 180 x 180 ซม., 2519, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
รางวัลเหรียญเงิน (จิตรกรรม)
การแสดงผลงานแห่งชาติ ครั้งที่ 23
Viroj Chiamchirawat, *Bangkok 1975 No. 1*, Acrylic on canvas, 180 x 180 cm., 1976, Silpakorn University.
Silver Medal (Painting)
The 23rd National Exhibition of Art.

ปรีชา เถาทอง, วัด 1, สีอะคริลิคและสีน้ำมันบนผ้าใบ, 152 x 172 ซม., 2520, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
รางวัลเหรียญทอง (จิตรกรรม)
การแสดงผลงานแห่งชาติ ครั้งที่ 24
Preecha Thaonthong, *Temple 1*, Acrylic and Oil on canvas, 152 x 172 cm., 1977, Silpakorn University.
Gold Medal (Sculpture)
The 24th National Exhibition of Art.

พิษณุ คุณนิมิตร, พลังธรรมชาติ หมายเลข 1, แม่พิมพ์โลหะ, 56 x 76 ซม., 2520, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
รางวัลเหรียญทอง (ภาพพิมพ์)
การแสดงผลงานแห่งชาติ ครั้งที่ 24
Pishnu Supanimit, *Power of Nature No. 1*, Intaglio, 56 x 76 cm., 1977, Silpakorn University.
Gold Medal (Graphic Arts)
The 24th National Exhibition of Art.

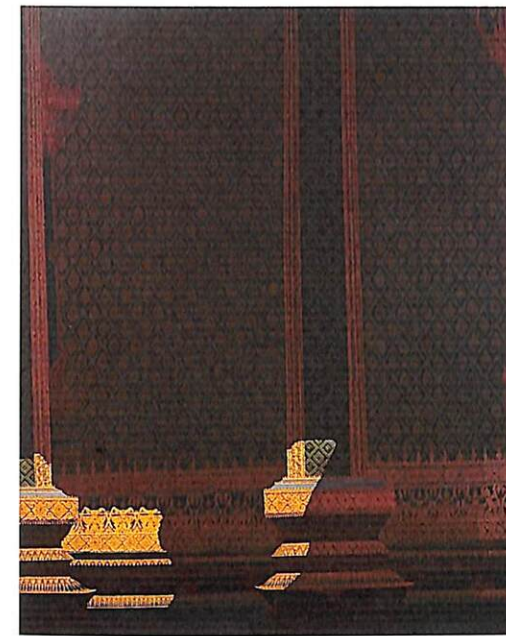
ทศวรรษที่ 4 พ.ศ. 2522 – 2531 : การแสดงออกอย่างหลากหลาย

บรรยากาศของบ้านเมืองในช่วงเวลานี้ค่อยๆ คลี่คลายจากปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองไปสู่ความเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ศิลปินไทยสร้างสรรค์ผลงานสะท้อนสิ่งต่างๆ ดังกล่าว มีผลงานที่สะท้อนความเติบโตและความเบิกบานในวิถีทางใหม่ๆ รูปแบบของการสร้างสรรค์ในทศวรรษที่ 4 ของศิลปกรรมแห่งชาติ ก้าวไปสู่ความเป็นตัวตนโดยอิสระ การค้นหาวิธีการในการแสดงออกเพื่อเปิดทางเลือกใหม่ๆ ให้ความสำคัญกับการสร้างสรรค์มีเกิดขึ้นอย่างหลากหลาย

จากเหตุผลที่ศิลปกรรมแห่งชาติเริ่มต้นมาจากการแบ่งประเภทของงานสร้างสรรค์เป็นประเภทต่างๆ ตามลักษณะวิธีการในการสร้างงาน ซึ่งในระยะแรก ช่วงปี พ.ศ. 2492 มาถึง พ.ศ. 2502 มีประเภทของการสร้างสรรค์รวมทั้งสิ้น 5 ประเภทคือ จิตรกรรม ประติมากรรม ศิลปประยุกต์ มัณฑนศิลป์ และเอกรงค์ ในปี พ.ศ. 2503 ได้เพิ่มประเภทภาพพิมพ์ ดัดเอกรงค์และศิลปประยุกต์ออกไป ต่อมาเมื่อมีการปรับปรุงในปี พ.ศ. 2507 จึงกำหนดประเภทลักษณะวิธีการของผลงานเป็น 3 ประเภท คือ จิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ การแบ่งกลุ่มดังกล่าวเริ่มเกิดปัญหาเมื่อมีผลงานส่งเข้ามาในงานศิลปกรรมแห่งชาติหลากหลายรูปแบบ มีการใช้สื่อวัสดุแปลกๆ ในผลงาน

ดังนั้นในการประกวดศิลปกรรมแห่งชาติในครั้งที่ 27 ปี พ.ศ. 2524 ได้เปิดทางเลือกประเภทของการสร้างงานศิลปกรรมด้วยการใช้สื่อวัสดุและวิธีการผสมผสานสื่อขึ้น โดยเรียกประเภทศิลปกรรมในวิธีการดังกล่าวนี้ว่า “ประเภทสื่อประสม” (Mixed media) และได้ยกเลิกไปในปี พ.ศ. 2527 แต่อย่างไรก็ตามผลงานประเภทสื่อประสมก็ได้กลับมาเพิ่มอีกครั้งในปี พ.ศ. 2534

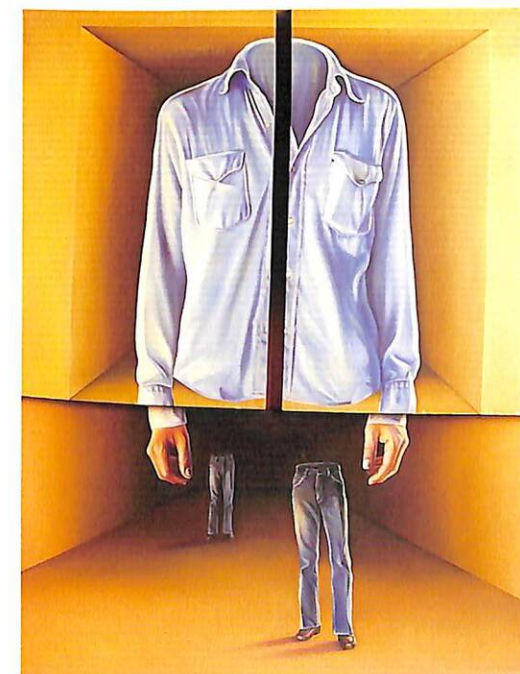
Rama IX Art Museum Foundation

ปรีชา เถาทอง, รูปทรงของแสงบนเนื้อที่ของเงา 1, สีอะคริลิก, 170 x 140 ซม., 2522, มหาวิทยาลัยศิลปากร. รางวัลเหรียญทอง (จิตรกรรม) การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 25 Preecha Thaonthong, *Light Form on the Shade Area 1*, Acrylic, 170 x 140 cm., 1979, Silpakorn University. Gold Medal (Painting) The 25th National Exhibition of Art.

พิษณุ สุภณีมิตร, การขัดแย้งของรูปทรง 3, แม่พิมพ์โลหะ, 66 x 87 ซม., 2522, มหาวิทยาลัยศิลปากร. รางวัลเหรียญทอง (ภาพพิมพ์) การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 25 Pishnu Supanimit, *Opposition of Form No. 3*, intaglio, 66 x 87 cm., 1979, Silpakorn University. Gold Medal (Graphic Arts) The 25th National Exhibition of Art.

เกียรติศักดิ์ ชานนารต, ภาวะของจิตใต้สำนึก 1, สีน้ำมัน, 140 x 120 x 8 ซม., 2523, มหาวิทยาลัยศิลปากร. รางวัลเหรียญทอง (จิตรกรรม) การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 26 Kietisak Chanonnart, *State of Subconsciousness 1*, Oil, 140 x 120 x 8 cm., 1980, Silpakorn University. Gold Medal (Painting) The 26th National Exhibition of Art.